

Nabídka aktivit pro gymnázia

Geografie

2024/2025

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

na naší katedře jsme pro Vás a Vaše studenty připravili nabídku přednášek, terénních cvičení a dalších aktivit na letošní školní rok. S přednáškami **rádi přijedeme i k Vám na školu** do hodiny zeměpisu nebo **Vás a Vaše studenty přivítáme v Olomouci**, kde pro Vás připravíme prohlídku fakulty, ukážeme výsledky naší práce i samotné geografické pracoviště. Nabízíme také **organizaci terénního cvičení** pro Vaše studenty. Členové katedry jsou připraveni pomoci Vaším studentům při realizaci geograficky zaměřené **středoškolské odborné činnosti**.

Všechny nabízené aktivity jsou bezplatné. Pouze v případě terénních cvičení si studenti hradí náklady na dopravu a případně stravu. Pokud Vás kterákoli z aktivit zaujme a chtěli byste se o ní dozvědět více či si ji přímo objednat, prosím neváhejte a kontaktujte nás na adrese rene.jirmus01@upol.cz.

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
17. listopadu 12
779 00 Olomouc

Terénní cvičení pro studenty základních a středních škol

Katedra geografie již řadu let pořádá pro žáky základních a středních škol různě tematicky zaměřená terénní cvičení. V rámci nich si žáci mohou např. prohloubit své dovednosti **orientace v terénu**, **práce s mapou**, naučí se sbírat **geografická data a informace v terénu**, zkusí si např. pracovat s vybranými **měřicími přístroji využívanými ve fyzické geografii** a další.

Pro školní rok 2024/2025 nabízíme **následující témata terénních cvičení**:

1. **Poručíme větru dešti?** O počasí a klimatu města, vede Veronika Květoňová a René Jirmus
2. **Na stejné zemi co my.** O rostlinách ve městě a lidech, vede René Jirmus a Martin Erlebach
3. **Kam teď?** O kartografii, orientaci a mapách, vede Daniel Doležal
4. **Co bylo, už není, nebo je?** O vývoji města, vede Jan Daniel
5. **Svět v pohybu.** O dopravě, vede Adam Stražovec
6. **Jaké to u vás je?** O vnímání okolí, vede Daniel Doležal a Petr Šimáček
7. Téma dle domluvy.

Nabídka on-line přednášek pro distanční výuku

Nabízíme možnost spojení našeho pracoviště s Vašimi studenty formou on-line videokonference, kterou můžete zařadit do Vaší hodiny zeměpisu v případě, že k nám nemůžete přijet, ale nabízená témata Vás zaujala. Kontaktujte nás prosím na adrese rene.jirmus01@upol.cz a s příslušným kolegou domluvíme konkrétní datum, čas a technické detaily realizace přednášky.

Islámský fundamentalismus

Miloš Fňukal

Problematika islámu a jeho vztahu k islámskému fundamentalismu patří k mediálně nejžhavějším tématům dnešní doby. V rámci přednášky se Vám pokusíme nastínit rozdíl mezi islámem a islámským fundamentalismem, popíšeme si vybrané projevy islámského fundamentalismu v současnosti i minulosti a v neposlední řadě se pokusíme nastínit příčiny a možná řešení této problematiky.

Globální klimatická změna

Michal Lehnert

Klimatická změna a související extrémní projevy počasí patří k jednomu z veřejností a médií nejčastěji probíraných environmentálních témat. Zorientovat se ve změti informací není jednoduché. Dochází ke změnám klimatu? Do jaké míry jsou způsobeny lidskou činností? Jak bude v budoucnu vypadat klima na našem území a jak se na tyto změny můžeme připravit?

Rybníky v současné a historické krajině

Jindřich Frajer

Rybníky jsou neodmyslitelnou součástí krajiny České republiky a dotváří krajinný ráz téměř každé obce. Přesto je počet i velikost dnešních rybníků pouhým stínem rozsáhlých rybníčních soustav, které byly na našem území v minulosti vybudovány a v průběhu 19. století byly zrušeny. Co vedlo k jejich zrušení? Jak se proměnila funkce rybníků v současnosti? Mohou rybníky pomoci krajině v době sucha či povodní?

Nabídka prezenčních přednášek na středních školách

Dále nabízíme možnost přijet s vybraným geografickým tématem přímo do Vaší hodiny zeměpisu. Pokud Vás zaujme kterékoli téma z nabídky, kontaktujte nás prosím e-mailem na adresu rene.jirmus01@upol.cz a s příslušným kolegou domluvíme konkrétní datum návštěvy.

Geolokační data mobilních operátorů: co to má společného s geografii

Marián Halás

Lidé se permanentně pohybují v prostoru a čase a vytvářejí tak systém mobilní nebo pulzující společnosti. Velkou část těchto pohybů je možné zjistit prostřednictvím lokalizačních dat mobilních operátorů. Jejich nevýhodou je, že jsou málo dostupná, resp. mobilní operátoři se při jejich uvolňování řídí tržními principy. I tak se ale geografům v České republice podařilo získat mnoho relevantních mobilních dat, která mají široké využití. V přednášce bude ukázáno, co všechno je možné těmito daty ukázat, jak je vizualizovat, jak to může být využité a co to má společného s geografii.

Geoinformační technologie aneb online mapy snadno a rychle

Petr Šimáček

Na příkladech vybraných zdarma dostupných online platforem budou demonstrovány různé přístupy k tvorbě vlastních mapových výstupů. V rámci tématu je možné zvolit alternativu přednášky s demonstrací nebo praktickou výuku v počítačové učebně (vhodnější varianta).

Jak člověk ovlivňuje reliéf?

Irena Smolová

Člověk velmi aktivně a v posledním období stále s větší intenzitou zasahuje do přírodních procesů. Řada nových tvarů vzniká záměrnou činností (např. nové ostrovy, průplavy, hornická díla), mnoho tvarů však vzniká i neplánovaně a může být rizikem pro území.

Rybníky v současné a historické krajině

Jindřich Frajer

Rybníky jsou neodmyslitelnou součástí krajiny České republiky a dotváří krajinný ráz téměř každé obce. Přesto je počet i velikost dnešních rybníků pouhým stínem rozsáhlých rybníčních soustav, které byly na našem území v minulosti vybudovány a v průběhu 19. století byly zrušeny. Co vedlo k jejich zrušení? Jak se proměnila funkce rybníků v současnosti? Mohou rybníky pomoci krajině v době sucha či povodní?

Město a specifika jeho podnebí (na příkladu Olomouce)

Miroslav Vysoudil

Obsahem přednášky je seznámení se zvláštnostmi podnebí měst se zaměřením na studium podnebí v Olomouci a nejbližším okolí. Součástí přednášky může být návštěva stanic sítě MESSO.

Městská a příměstská krajina, specifika podnebí a jejich termální obraz (na příkladu Olomouce)

Miroslav Vysoudil

Obsahem přednášky je seznámení se zvláštnostmi podnebí městské a příměstské krajiny Olomouce a nejbližšího okolí. Součástí přednášky je také základní informace o metodě pozemního termálního monitoringu, který umožňuje popsat rozdíly v povrchové teplotě vybraných ploch (pokryvů) v krajině (městské, venkovské, zemědělské atd.). Součástí může být prohlídka stanice v síti MESSO nebo ukázka práce s termální kamerou.

Globální klimatická změna

Michal Lehnert

Klimatická změna a související extrémní projevy počasí patří k jednomu z veřejností a médií nejčastěji probíraných environmentálních témat. Zorientovat se ve změti informací není jednoduché. Dochází ke změnám klimatu? Do jaké míry jsou způsobeny lidskou činností? Jak bude v budoucnu vypadat klima na našem území a jak se na tyto změny můžeme připravit?

Geografie v ochraně přírody

Martin Erlebach

Přednáška přiblíží úlohu geografů, geografických přístupů a geografických informačních systémů v současné ochraně přírody a krajiny ČR. Vybrané aktuálně řešené projekty s geografickou tematikou v našich chráněných územích ukážou, že nejen ekologové, botanici či zoologové jsou pro management ochrany přírody nezbytní, ale že i geograf najde uplatnění v institucích jako Ministerstvo životního prostředí ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR nebo správy našich národních parků.

Přírodní rizikové procesy na Olomoucku (případně v jiném regionu)

Irena Smolová

Přednáška je zaměřena na rizikové přírodní procesy akcelerované lidskou činností v krajině, rizika lidských aktivit (antropogenní zásahy) a jejich dopady na životní prostředí a kvalitu života se zvláštním zřetelem na území Olomoucka. Zaměření na: hydrologická rizika a jejich environmentální důsledky a ochranu území před povodňovým rizikem.

Jak se za posledních 25 let změnila těžba nerostných surovin v ČR?

Irena Smolová

Tematicky je přednáška zaměřena na proces transformace těžebního průmyslu po roce 1989 a základní skupiny nerostných surovin, které byly, jsou nebo mohou v budoucnu být pro nás strategické. Hlavní pozornost: energetické suroviny a vybrané stavební suroviny.

Staré cesty v krajině současnosti

Aleš Létal

Tematika zaměřená na prezentaci konkrétních příkladů průběhů starých cest a jejich reliktvů v krajině na mapách, lidarových snímcích nebo ortofotomapách. Součástí je prezentace doprovodných prvků cest a také předměty, které je možné v blízkosti cest nalézt díky archeologické prospekci.

Cisterciácká krajina Velehradu

Aleš Létal

Velehradský klášter je nejstarším cisterciáckým klášterem na Moravě. Význam řádu cisterciáků a jejich aktivit se výrazně zapsal do charakteru zdejší krajiny, která je více než 800 let významnou součástí náboženského a kulturního dědictví českých zemí. Přednáška je doplněna o příklady zachovalého kulturního dědictví i způsobu hospodaření v krajině v době existence kláštera. Jsou zde přiblíženy také metody a datové zdroje historicko-geografického výzkumu, který pomohl odhalit nové nebo zapomenuté poznatky a skutečnosti z doby působení řádu na Uhersko-hradištsku.

Regionální identita obyvatel

Miloslav Šerý

Přednáška se zaměří na představení prostorových identit obyvatel, procesu jejich formování, reprodukce či zániku. Pozornost bude také věnována jejich významu v procesech regionálního rozvoje.

Vnímání prostoru a mentální mapy

Petr Šimáček

V úvodní části budou představeny faktory ovlivňující vnímání prostoru každým jedincem, v druhé části si každý student vyzkouší vytvořit vlastní mentální mapy.

Jak se mění současná česká města

Marián Halás

Současná česká města zažívají v poslední době velmi dynamický vývoj, mění se jejich vzhled, funkční struktura, mění se centra měst i některé čtvrtě, probíhá nová výstavba, mění se toky lidí i doprava ve městech. V přednášce budou představeny některé výrazné trendy vývoje měst České republiky v posledních cca dvou desetiletích, které budou zároveň demonstrovány na konkrétních příkladech.

Islámský fundamentalismus

Miloš Fňukal

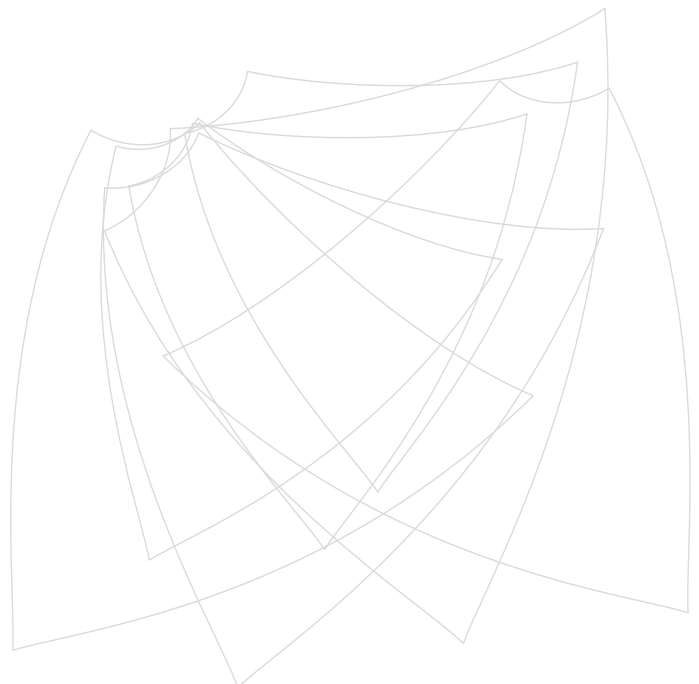
Problematika islámu a jeho vztahu k islámskému fundamentalismu patří k mediálně nejžhavějším tématům dnešní doby. V rámci přednášky se Vám pokusíme nastínit rozdíl mezi islámem a islámským fundamentalismem, popíšeme si vybrané projevy islámského fundamentalismu v současnosti i minulosti a v neposlední řadě se pokusíme nastínit příčiny a možná řešení této problematiky.

Vybrané aktuální otázky geografie Evropy

Martin Jurek

Vývoj evropské populace ve 21. století – proměna struktury, výzvy dané stárnutím obyvatel, migrací, pokroky v lékařství, technologickými novinkami. Ekonomické proměny kontinentu – vyřazení se s hospodářskou krizí, současná podoba zemědělství, průmyslu, energetiky, trendy dalšího vývoje. Politická situace v různých částech Evropy – konfliktní oblasti, separatismus, současný stav a význam evropské integrace.

<https://geography.upol.cz>

Genius loci...